

RECERQUES PER APRENDRE D'HUMANITATS I CIÈNCIES SOCIALS

Recerques per Aprendre de Lletres

La Facultat de Filosofia i Lletres (UAB) amb col·laboració del Programa Argó de l'ICE de la UAB organitza conferències per apropar el coneixement i la recerca que es fa a la universitat en l'àmbit de les humanitats i les ciències socials.

23, 24 i 28 de novembre de 2022

De 9:45 a 13h.

Lloc: Auditori de la Facultat de Filosofia i Lletres

Capacitat: 250 persones

Adreçat a: alumnat de 1er i 2on de Batxillerat

23 de novembre de 2022

- De **9:45 a 10:00 h** es durà a terme la **recepció**.
- De **10:00 a 10:15 h** es farà la **presentació** dels estudis de la Facultat.
- De **10:15 a 11:15 h** veurem una **conferència a càrrec de Xavier Roqué**, professor del [departament de Filosofia](#).
  - **Títol:** *Einstein a Port Aventura*.

Si només hagués estudiat Física, Albert Einstein no hauria creat la teoria de la relativitat. També li interessava la literatura, la filosofia i la tecnologia. Einstein va combinar de manera creativa idees molt diferents i va imaginar situacions inaudites: Què sentiríem si viatgéssim a l'espai interestel·lar? Com percebem el cos en caure lliurement? La tecnologia ens permet avui experimentar algunes d'aquestes situacions, des dels vols de Gravetat 0 a l'Hurakan Condor. Amb l'ajut de la nostra intuïció i de YouTube podem seguir el camí d'Einstein cap a la relativitat, una teoria que, com va confessar al seu millor amic, "en el fons és molt senzilla". D'aquesta manera podem entendre també la necessitat de pensar i estudiar conjuntament ciències i humanitats...

- D' **11:15 a 11:45 h** hi haurà descans.
- D' **11:45 a 12:45 h** veurem una **conferència a càrrec de Maria Garganté**, professora del [departament d'Art i Musicologia](#).

- **Títol:** *Diversitat(s): Una aproximació des de les Humanitats.*

L'objectiu de la xerrada és veure com des de les Humanitats podem abordar el concepte de "diversitat" en un món global des de múltiples aspectes: diversitat de gènere, diversitat corporal, diversitat funcional, diversitat psicosocial o diversitat ètnica/cultural. Com s'ha expressat al llarg del temps aquesta diversitat? Quina mirada hi hem projectat? En definitiva, com en un món que sovint es vol homogeni, les diversitats de tot tipus han trobat esclatxes per fer-se visibles i reivindicar la seva existència.

24 de novembre de 2022

- De **9:45 a 10:00 h** es durà a terme la **recepció**.
- De **10:00 a 10:15 h** es farà la **presentació** dels estudis de la Facultat.
- De **10:15 a 11:15 h** veurem una **Conferència a càrrec de Montserrat Clua**, professora del [departament d'Antropologia Social i Cultural](#).
  - **Títol:** *Sexe i adolescència a Samoa: Margaret Mead i la mirada antropològica dels altres mons.*

L'any 1925, una jove estudiant d'antropologia nord-americana de només 24 anys va fer un llarg viatge fins a les illes Samoa del Pacífic per estudiar la relació entre cultura i personalitat. Allà va passar nou mesos vivint, observant i entrevistant les nenes adolescents de l'illa de Ta'u, on va descobrir que si bé la pubertat és un fenomen fisiològic universal, l'experiència més o menys traumàtica de l'adolescència depèn dels patrons cultural, especialment els relacionats amb la sexualitat entre joves. Aquesta antropòloga era Margaret Mead i les seves troballes es van publicar en un llibre titulat a *Coming of Age in Samoa* (1928), un relat viu i descriptiu de la vida adolescent samoana (que era molt diferent de la que hi havia en aquells anys als Estats Units) i que es va fer tremendament popular. Es va publicar en més d'una dotzena d'edicions en diversos idiomes i va ser el primer d'una llarga carrera d'una antropòloga que es va fer famosa per la seva presència mediàtica als Estats Units. Les seves recerques comparatives sobre altres societats posaven en qüestió les formes culturals nord-americanes i occidentals en general, que des d'una manera etnocèntrica sovint es perceben com la forma "normal" o "natural" de fer les coses. En aquesta xerrada coneixerem a aquesta autora i la seva recerca sobre l'adolescència samoana, que foren l'inici dels primers estudis sobre gènere en antropologia.

- D' **11:15 a 11:45 h** hi haurà descans.

- D' **11:45 a 12:45 h** veurem una **Conferència a càrrec de Jesús Brufal**, professor del [departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana](#).

- **Títol:** *L'arqueologia i el patrimoni arqueològic en l'era digital. Exemples des de la pràctica.*

Curs rere curs, arriben a les aules d'arqueologia estudiants que s'han iniciat en l'interès per la disciplina arqueològica a partir de productes digitals d'alt impacte cultural. Videojocs, sèries, reportatges són el primer contacte del jovent amb el passat i la seva materialitat, que alhora els ha servit d'estímul per especialitzar-se amb l'arqueologia. Alhora, l'era digital també es visible en la recerca amb les fotogrametries, SIG, la introducció dels drons, entre d'altres. Veurem des de la pràctica casos específics d'aplicacions d'eines digitals per registrar, difondre i gaudir del passat, i alhora debatrem sobre els riscos i les oportunitats de la digitalització.

28 de novembre de 2022

- De **9:45 a 10:00 h** es durà a terme la **recepció**.
- De **10:00 a 10:15 h** es farà la **presentació** dels estudis de la Facultat.
- De **10:15 a 11:15 h** veurem una **conferència a càrrec de Joan Carbonell**, professor del [departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana](#).

- **Títol:** *D'un gran mal, en pot sortir un gran bé. Pompeia.*

El mes d'octubre de l'any 79 el Vesuvi va explotar i en 24 hores va acabar amb la vida de milers de persones. Gràcies a aquest desastre coneixem millor l'antiguitat romana (la història, les restes materials, la llengua, la vida quotidiana). Una desgracia aprofitada.

- D' **11:15 a 11:45 h** hi haurà descans.
- D' **11:45 a 12:45 h** veurem una **conferència a càrrec de Jaume Mateu**, professor del [departament de Filologia Catalana](#).

- **Títol:** *Thinking for speaking: l'expressió del moviment en llengües romàniques i germàniques.*

Tal com proposa el psicolingüista cognitivista Dan I. Slobin, la llengua o llengües que adquirim durant la infància no són sistemes neutrals de codificació d'una realitat objectiva. Més aviat cada llengua implica una orientació subjectiva envers el món de l'experiència humana: aquesta orientació afecta la manera que tenim de pensar mentre parlem. Així, per exemple, en aquesta xerrada veurem que en anglès, una

llengua rica en partícules direccionals, se sol elaborar més el desplaçament que en català: cf. *I ran back down into the cellar, The deer threw them off over a cliff into the water* o *He still wandered on, out of the little high valley, over its edge, and down the slopes beyond*. Aquesta diferència entre l'anglès i el català veurem que està motivada pel fet que els parlants germànics i romànics no expressem les escenes de canvi de lloc i canvi d'estat de la mateixa manera. Per exemple, en català diem *L'ampolla va entrar a la cova flotant*, mentre que en anglès es diu *The bottle floated into the cave*. Veurem que en anglès es poden compactar més fàcilment els esdeveniments que no pas en català: així, per exemple, en anglès es fa servir un sol verb en frases com ara *John worked his debts off*, mentre que en català en fem servir dos a *En Joan va pagar els deutes treballant*. De manera més general, el comentari d'aquestes diferències ens portarà a comprovar que l'expressió del moviment en una llengua germànica com l'anglès és diferent del que podem veure en llengües romàniques com el català, el castellà, el francès o l'italià.